FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES

Jury de l'Enseignement secondaire supérieur technique de qualification

1, rue Adolphe Lavallée
B-1080 MOLENBEEK-SAINT-JEAN

http://www.jurys.cfwb.be

Langue moderne I : Néerlandais

(1er cycle - session 2017-2018)

Articles servant de base à l'évaluation de la compétence orale

Tekst 1
Acht op de tien 15-jarigen verdienen een centje bij

Ruim 80 procent van de Vlaamse 15-jarigen verdient zelf geld. Het gaat dan om vakantie- of weekendwerk, helpen in de familiezaak of occasionele informele baantjes zoals babysitten. Dat blijkt uit het internationale PISA-onderzoek over financiële geletterdheid bij 15-jarigen.

Uit de studie blijkt dat drie kwart van de 15-jarigen een eigen bankrekening hebben. 7 op de 10 jongeren krijgen zakgeld en 8 op de 10 verdienen op de een of andere manier een cent bij. Dat gebeurt bijvoorbeeld via weekendwerk, helpen in de familiezaak of de wekelijkse babysit. Het gemiddelde in het internationale onderzoek ligt een stuk lager, op 64 procent. Vlaamse jongeren beschikken dus vrij vroeg over eigen financiële middelen, wat gezien wordt als een leerzame voorbereiding op latere financiële zelfstandigheid.

"Jongeren vormen een belangrijke groep van consumenten. Het leren omgaan met zakgeld, weten wat het betekent om geld te lenen en daarvoor te besparen, een budget beheren, dat is heel belangrijk", zegt Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V).

Vlaamse jongeren scoren goed op vlak van financiële geletterdheid

PISA is een internationaal onderzoek rond onderwijs bij 15-jarigen, "financiële geletterdheid" is daarbij een van de parameters. Die wordt gemeten aan de hand van een toets en een reeks vragen die bij de leefwereld van een 15-jarige passen. Het gaat over bankzaken, facturen of een verzekering afsluiten voor je bromfiets. Het is de bedoeling om te onderzoeken in welke mate een 15-jarige vertrouwd is met financiële zaken en of ze over de nodige competenties beschikken om met geld om te gaan.

Uit het onderzoek blijkt dat de Vlaamse 15-jarige gemiddeld hoog scoort op financiële geletterdheid in vergelijking met de andere deelnemende landen. Vlaanderen doet het duidelijk beter dan bijvoorbeeld buurland Nederland en andere Europese landen en regio's. Vlaanderen staat na een regio in China 2e op 15 deelnemers. Jongens scoren even goed als meisjes.

In vergelijking met 2012 zijn er geen grote verschuivingen. Toch is er de vaststelling dat 12 procent van de Vlaamse 15-jarigen een onvoldoende hoog niveau haalt. Dat cijfer wil Crevits verlagen door financiële geletterdheid op te nemen als een element van de basisgeletterdheid die door elke leerling afzonderlijk gehaald moeten worden. Experts pleiten ook al jaren voor een betere financiële opvoeding in middelbare scholen en hogescholen.

Truyts J. (2017). Acht op de tien 15-jarigen verdienen een centje bij. Geraadpleegd op 08/06/2017 via http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/binnenland/1.2987652

Tekst 2
5 ongezonde gevolgen van jouw smartphoneverslaving

Smartphones zijn handig en leuk, maar ook gevaarlijk verslavend. Regelmatig smartphonegebruik kan ook ongezonde neveneffecten hebben.

Verkrampte vingers en handen

Voortdurend liggen scrollen op je scherm heeft zo zijn impact op je handen en vingers. Wie te veel zijn smartphone gebruikt kan peesontstekingen krijgen of al bestaande problemen verergeren. Als je je elleboog te langdurig buigt voor gsm-gebruik, kunnen je ringvingers en pink ook beginnen tintelen of gevoelloos worden. Dit noemt men een "gsm-elleboog".

Tips**:** *Als je pijn begint te voelen, doe dan eens wat stretches. Breng je handen in een houding alsof je bidt en draai en buig je polsen. Blijven de klachten aanhouden, raadpleeg dan een dokter.*

Rug- en nekklachten

Te lang voorovergebogen naar een smartphonescherm kijken is een erg slechte houding voor je lichaam, die op termijn rug- en nekklachten kan veroorzaken. Een studie bij jongeren in het Verenigd Koninkrijk toonde aan dat 84% van de ondervraagden rugpijn had omdat ze te veel naar beneden keken op hun smartphone of tabel. Deze houding zou ook vroegtijdige rimpels veroorzaken.

Tips**:** *Als je jouw smartphone gebruikt, hou het recht voor je. Je voelt je misschien belachelijk, maar je rug, nek en jeugdige huid zullen je dankbaar zijn.*

Oogproblemen

Als je lange tijd kijkt naar het schermpje van je telefoon, kan je vermoeide of droge ogen, duizeligheid en een vager zicht krijgen. Dat slechte zicht leidt op zijn beurt dan weer tot hoofdpijn.

Tips: *Probeer het lettertype op je scherm zo groot mogelijk te zetten, en hou het scherm minstens 40 cm van je gezicht verwijderd. Kijk ook om de paar minuten weg van je scherm en kijk dan naar iets in de verte. Vergeet ook niet te knipperen*.

Nomofobie

"No-mobile-phone-phobia", oftewel nomofobie, is een term die de angst omschrijft om zonder je smartphone ergens te zijn. Het kan leiden tot het obsessief checken of je het toestel wel bijhebt, en je slecht voelen als je de smartphone niet op zak hebt. Vrouwen blijken er volgens een Britse Een studie meer last van te hebben dan mannen.

Tips: *Zet het idee van je af. Nog niet eens zo lang geleden overleefden mensen zonder constant hun smartphone te checken. Iemand bellen kan je overal en op een andere manier als het echt moet.*

Fantoomtrillingen

Je dénkt dat je smartphone net heeft getrild in je zak, maar als je gaat kijken heb je geen nieuwe berichten of meldingen. Ben je gek aan het worden? Een beetje misschien, maar je hebt vooral last van het syndroom dat fantoomtrillingen heet, wat wijst op een obsessieve relatie met je gsm.

Tips**:** *Weet je van jezelf dat het voelen van smartphonetrillingen een obsessie wordt, schakel het trilalarm dan uit.*

Dillen N. (2015).5 ongezonde gevolgen van jouw smartphoneverslaving. Geraadpleegd op 08/06/2017 via http://www.hln.be/hln/nl/33/Fit-Gezond/article/detail/2472564/2015/09/30/5-ongezonde-gevolgen-van-jouw-smartphoneverslaving.dhtml

Tekst 3
Eetgedrag middelbare scholieren

Wie ´s ochtends door de supermarkt loopt herkend het vast wel. Middelbare scholieren die aan de kassa staan met een croissantje, een zakje chips en wat te drinken. Laatst had ik ´s ochtend een bijeenkomst van de cursus HAYkiddies en fietste na afloop via het dorp naar huis. Het was toen half elf in de ochtend en ik zag jongeren zitten op een bankje met aan de ene kant een open zak chips en in de hand een blikje energiedrank.

Het leven van jongeren speelt steeds meer buitenshuis af. Jongeren worden zelfstandiger en daarbij blootgesteld aan de voedselverleidingen in de omgeving. Met eigen geld hebben ze de mogelijkheid om producten te kopen bij de supermarkt of op school. Maar wat maakt het dat jongeren al zo vroeg op de dag toegeven aan deze voedselverleidingen?

Ontbijt

Het ontbijt! Hoewel jongeren weten dat een ontbijt hoort bij een gezond voedingspatroon, wordt het gemakkelijk overgeslagen. Te weinig tijd of bang om zwaarder te worden zijn door hen genoemde argumenten om niet te ontbijten. Doordat jongeren vaak eerder de deur uitgaan dan de rest van het gezin is er geen of onvoldoende tijd voor het gezinsontbijt. En als ze ontbijten is dat vaak alleen. Het missen van het ontbijt kan er toe leiden dat ze later op de dag ongezond en energierijk gaan eten. Jongeren die niet ontbijten zijn zwaarder dan jongeren die wel ontbijten.

Om jongeren aan het ontbijt te krijgen is er een belangrijke rol weggelegd voor de ouders of de thuissituatie. Ondanks de toegenomen zelfstandigheid blijft het voorbeeldgedrag van ouders ook in deze leeftijdsfase nog belangrijk. Als het gezin samen ontbijt wordt de jongere gestimuleerd om ’s ochtends met een gevulde maag de deur uit te gaan. Een deel van de basisvoedingsmiddelen is al geconsumeerd en ze hebben voldoende energie voor een optimale concentratie op school. Daar kan geen energiedrankje tegenop.

Nationaal schoolontbijt

Vorige week was het 11e Nationale Schoolontbijt voor ruim 2.500 basisscholen om gezond ontbijten te stimuleren. Waarom volgend jaar geen uitbreiding van het Nationaal Schoolontbijt met ook een gezamenlijk ontbijt op de middelbare scholen? Met een goed ontbijt en gevulde maag de deur uit worden de voedselverleidingen in de omgeving vast minder interessant.

Glas B. (2014). Eetgedrag middelbare scholieren. Geraadpleegd op 08/06/2017 via http://nieuwsoverkindervoeding.nl/blog/22/eetgedrag-middelbare-scholieren.html

Tekst 4

Welk vakantietype ben jij?

Veel mensen vertonen ander gedrag wanneer zij op vakantie zijn, blijkt uit een Brits onderzoek. Ze worden bijvoorbeeld ineens heel bazig of juist avontuurlijk. Psychologen hebben er een kleine studie van gemaakt en komen met vier verschillende vakantiegangers op de proppen: de leider, de inspirator, de idealist en de gangmaker. In welke categorie val jij?

De leider

Een excursie uitkiezen, kaartlezen, een tafeltje reserveren, de geldpot beheren, de leider neemt dit soort taken graag (en soms ongevraagd) op zich. Deze persoon is dol op groepsactiviteiten en kan met de meeste mensen goed opschieten. Alleen met andere leiders wil het nog weleens botsen… Een andere valkuil is dat de leider vaak ongeduldig is; een idee moet meteen worden uitgevoerd. De leider gaat goed samen met de idealist, die het prima vindt de touwtjes uit handen te geven.

De inspirator

Een flinke dosis energie, optimisme en humor zorgt ervoor dat de inspirator gegarandeerd goed in de groep ligt. De constante zoektocht naar avontuur levert originele ideeën op, wat vaak wordt gewaardeerd door medereizigers. De perfecte reisgenoot voor de inspirator is… de inspirator! Maar de idealist, die sociaal is en graag meegaat in het avontuur, is ook een goede match. Met de leider kan het misgaan, aangezien de inspirator graag zelf zijn of haar route uitstippelt.

De idealist

De idealist is de moeder van de groep: sociaal, verzorgend, gevoelig en altijd een luisterend oor. Deze persoon kan met bijna iedereen door één deur. Meestal is de idealist verlegen en gaat hij of zij conflicten uit de weg. Als er om een mening wordt gevraagd, wordt er gezwegen. Toch heeft bijna iedereen op vakantie een idealist nodig. Vooral als er ook sterke persoonlijkheden (de leider en de gangmaker) aanwezig zijn. De idealist zal zich in het begin bedreigd voelen, maar uiteindelijk tóch van zich laten horen. Hij of zij doet het vooral goed in een groep waarin niemand elkaar kent.

De gangmaker

Lang leve de lol, zo luidt het motto van de gangmaker. Deze persoon is nuchter en sociaal en heeft de gave om van elke situatie een feestje te maken. Iedereen is dol op de gangmaker, vooral de idealist, die zelf ook altijd vrolijk is en als doel heeft het iedereen naar de zin te maken. Soms wordt de overdosis aan enthousiasme als irritant ervaren. De gangmaker kan ook beter geen penningmeester zijn, want dan is het vakantiegeld binnen een mum van tijd op.

Welk vakantietype ben jij en met welk type ga je zelf het liefst op vakantie?

? (2013). Welk vakantietype ben jij? Geraadpleegd op 08/06/2016 via: http://www.telegraaf.nl/vrij/reizen/21876297/Welk_vakantietype_ben_jij.html